

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखा

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली,
२०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

त्रैमासिक प्रगति विवरण

(आ.व. २०८०/८१ (कार्तिक-पुष)

प्रकाशक

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, दोलखा

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

चरिकोट दोलखा

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ (३) नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम

प्रकाशित विवरण

१. पृष्ठभूमि

जिल्लामा शान्ति सुव्यवस्था एवं अमनचयन कायम गरी जिल्लाको प्रशासन सञ्चालन गर्नको लागि स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८मा व्यवस्थाभए अनुरूपप्रत्येक जिल्लामा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको स्थापना गरिएको छ। नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले प्रमुख प्रशासकीय अधिकारीको रूपमा काम गर्ने गरी एक जना प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नियुक्त गरी पदस्थापन गर्ने गर्दछ। प्रमुख जिल्लाअधिकारीले प्रचलित कानून, नेपाल सरकारको नीति, निर्देशन तथा गृह मन्त्रालयको निर्देशन र नियन्त्रणमा रही नेपाल सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा जिल्लामा काम गर्दछ।

जिल्लामा शान्ति सुव्यवस्था कायम गरी जनताको जीउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्नु जिल्ला प्रशासन कार्यालयको मुख्य कार्य हो। नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा रूपान्तरण गरी राज्यको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहमा विभाजन गरेको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय नेपालको संविधानको अनुसूची-५ मा रहेको संघको अधिकार सूचीमा रहेका विषयमा सेवा प्रवाह गर्ने संघीय सरकारको महत्वपूर्ण प्रतिनिधि संस्था हो। यस कार्यालयले जिल्ला भित्रको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई सुशासन कायम गर्नका साथै जिल्लामा रहेका कार्यालय तथा संघ संस्थाहरूबाट सम्पादित काम-कारवाहीको रेखदेख, नियन्त्रण र अनुगमन गर्ने जस्ता कार्यहरू समेत गर्दछ। तोकिएको जिम्मेवारी बाहेक अन्य क्षेत्रमा नसमेटिएको सबै क्षेत्रहरू समेतमा यसको भूमिका रहने हुँदा बहुआयामिक कार्य गर्ने निकायको रूपमा कार्यालय पर्दछ।

जिल्लाको सामान्य परिचय

दोलखा जिल्ला, नेपालको वागमती प्रदेशमा पर्ने जिल्ला मध्ये एक हो। मनोरम हिमाल, पहाड, पर्वत, नदिनाला, वन-जंगल, धार्मिक स्थल तथा अनुपम सांस्कृतिक एवं प्राकृतिक सम्पदाको दृष्टिले अग्रणी दोलखा जिल्ला नेपालको राजधानी काठमाडौं १३३ कि.मी.को दुरीमा अवस्थित छ। यस जिल्लाले छुट्टै आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक र पछिल्ला दिनमा आएर राजनीतिक पहिचान कायम राख्दै आएको पाइन्छ।

प्राचीन समयदेखि नै तामाकोशीको किनारै किनार भएर भोटसँग व्यापार मार्ग खुलेकाले व्यापार गर्न आउदा जाँदा दोलखामा कुनै डर त्रास नभई सुरक्षित तवरले आवत जावत हुने भएकोले नै यस स्थानलाई पहिला अभयपुर भनेर चिनिन्थ्यो भन्ने भनाई रहेको छ भने कसै कसैले दोलखा राज्यको शासन व्यवस्थामा सात सुरक्षा घेरा भएको कारणले नै दोलखालाई अभयपुर महापतन भनिन्थ्यो भन्ने भनाई रहेको छ। ऐतिहासिक अध्ययन गर्दा केही समय दोलखा छुट्टै राज्य र केही समय किराँत राज्य अन्तर्गत समेत रहेको कुरा पुष्टि हुन्छ। यो जिल्ला मल्ल तथा लिच्छवी कालमा संयुक्त भोटसँग व्यापार गर्ने एउटा महत्वपूर्ण व्यापारीक केन्द्रको रूपमा रहेको थियो।

दोलखाको नामाकरण सम्बन्धमा विभिन्न किंवदन्तीहरू पाइन्छन्। सत्य युगमा भीम नामको राक्षसले तपस्या गरी महादेवबाट अजर अमर रहने आशिर्वाद पाई यस अभयपुर क्षेत्रमा राज्य गर्ने क्रममा जनताको दुई लाख बली लिएको र तत्पश्चात यहाँका

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जनतात्राहिमामभई महादेवको शरण पर्न गए र महादेवले भीम राक्षसलाई शिलामा समाहित हुन र यसो भएमासबै युगमा उक्त शिलाको पुजाआजा हुने भनी आदेश भएपछि भीम राक्षस शिलाको साथै सोही समयदेखी उक्त शिलाभिमेश्वरको नामबाटभिमसेनको रूपमा पुजाआजा हुँदै आएको र भिम राक्षसलाई लाख बली लिएको हुँदा दुई लाखबाट अपभ्रंश भई यस क्षेत्रको नाम दोलखा रहन गएकोभन्ने किंवदन्ती छ । अर्कोतर्फ तिब्बती भाषामा “दो” को अर्थ दुंगा“ल” को अर्थ मन्दिर र “खा” को अर्थ घर भएकोले दोलखामा प्रशस्त मात्रामा दुई लाखबाट बन्नाएको मन्दिर र घरहरु रहेको हुनाले यसलाई दोलखा नामाकरण गरिएको हो भन्ने भनाई पनि छ ।

दोलखाको धार्मिक, साँस्कृतिक धरोहर भिमेश्वरमा बालाचतुर्दशी, चैतेदशै, बडादशै ईत्यादिमा भव्य मेला लाग्ने गर्दछ । महाभारतका पाँच पाण्डव गुप्तवास बस्दाको समयमा प्रयोग गरिएको साँकेतिक भाषालाई दोलखामा बसोवास गर्ने नेवार जातिहरुले बोलचाल गर्दै आउँदाको अवस्थाको रूपमा हाल रहेको नेवारी भाषालाई लिने गरेकाछन् । यसरी यहाँ बोलिने नेवारी भाषालाई यहाँका नेवार जातिहरुले सबैभन्दा पुरानो नेवारी भाषाको रूपमा मान्दछन् ।

जिल्लाको भौगोलिक अवस्था

जिल्ला	दोलखा
क्षेत्रफल	२१९१ वर्ग किलोमिटर
अग्लो स्थान	गौरीशंकर हिमाल - ७१३४ मि.
होचो स्थान	सित्तली ७३२ मि. मेलुङ गा.पा.
सिमाना	पूर्व -सोलुखुम्बु जिल्ला
	पश्चिम- सिन्धुपाल्चोक जिल्ला
	उत्तर -सिन्धुपाल्चोक जिल्ला र चीन
	दक्षिण -रामेछाप जिल्ला

जिल्लाको राजनैतिक तथा प्रशासनीक विभाजन

प्रदेश.:	वागमती प्रदेश
जिल्ला:	दोलखा
जिल्ला सदरमुकाम:	चरिकोट
नगरपालिका:	२ भीमेश्वर नगरपालिका र जिरी नगरपालिका
गाउँपालिका:	७) कालिन्चोक, विगु, गौरीशंकर, वैतेश्वर, तामाकोशी, मेलुङ्ग र शैलुङ्ग
प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र:	१ (एक)
प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र:	२ (दुई)
जनसंख्या:	१,७२,७६७ (वि.सं. २०७८ सालको जनगणना अनुसार)
महिला:	८९,०४७ (वि.सं. २०७८ सालको जनगणना अनुसार)
पुरुष:	८३,७२० (वि.सं. २०७८ सालको जनगणना अनुसार)
बसोवास	ब्राम्हण, क्षेत्री, गुरुङ, शेर्पा, मगर, तामाङ, थामी कुमाल, माझी, दमाई, सार्की, आदी
दोलखा जिल्लाका १२ जनजाती	तामाङ, नेवार, थामी, शेर्पा जिरेल, मगर, भुजेल, सुनुवार, गुरुङ, कुमाल, माझी, सुरेल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

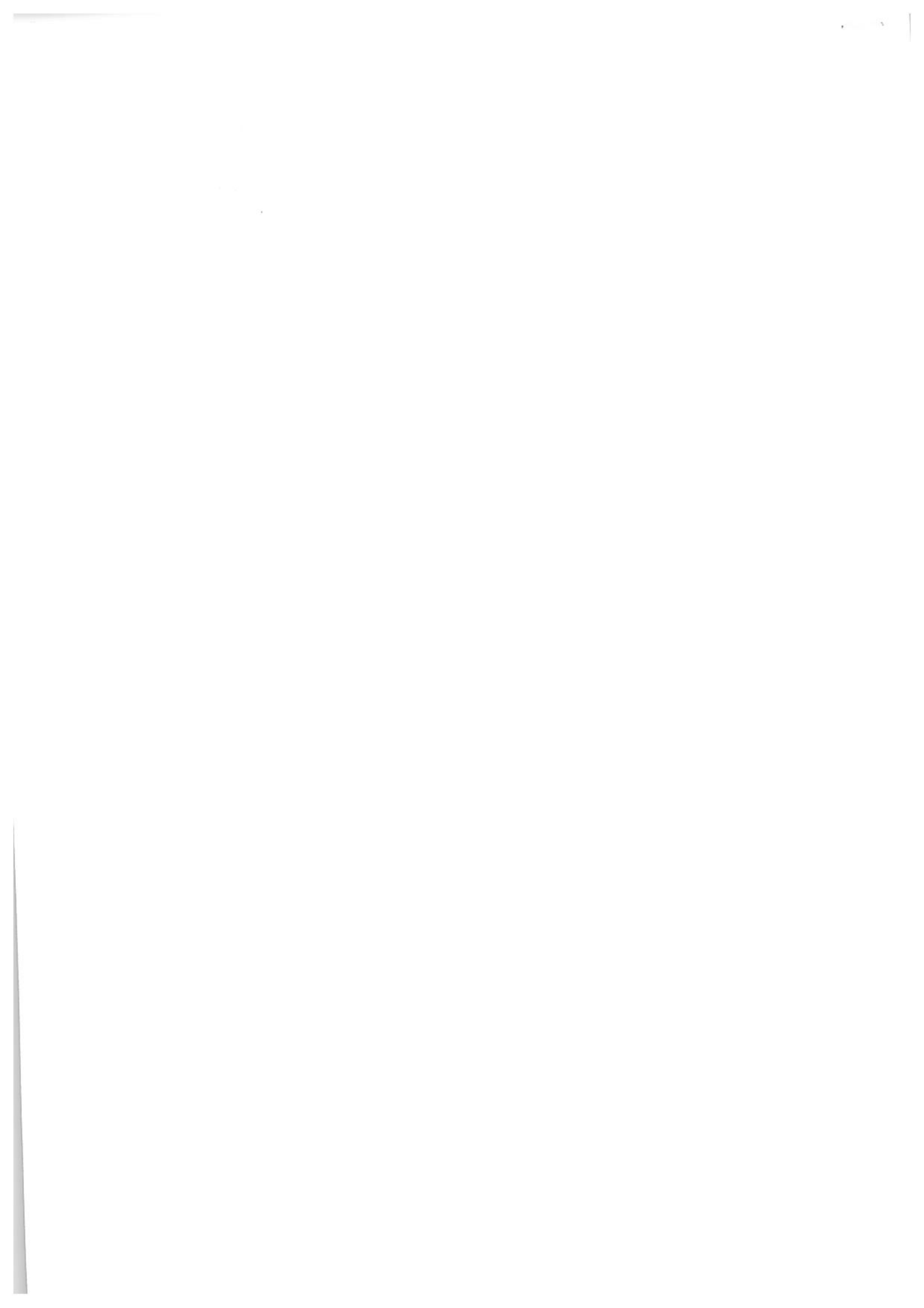
संगठनात्मक संरचना एवं दरवन्दी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाको दरवन्दी

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	संख्या
१	प्र.जि.अ.	रा.प. प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	१
२	स.प्र.जि.अ.	रा.प. द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.	१
३	प्रशासकीय अ.	रा.प. तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.	२
४	ना.सु.	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	५
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	१
६	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.	३
७	क.अ.	रा.प.अनं.प्रथम	नेपाल विविध	विविध	२
८	का.स.	का.स.पाचौं	प्रशासन	सा.प्र.	६
९	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन	इन्जिनियरिङ्ग	विविध	१
जम्मा					२२

जिल्लामा शान्ति सुरक्षालाई चुस्त दुरुस्त बनाउन, सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन, विकासनिर्माण, पुननिर्माणमा सहजीकरण र समन्वय गर्न तथा सामाजिक-आर्थिक क्षेत्रलाई टेवा पुर्‍याउन सुशासनको प्रत्याभूति दिन जिल्ला प्रशासन कार्यालयदोलखा प्रतिवद्ध छ। अरु कुनै निकायलाई नतोकिएका भैपरी आउने कामहरुको समेत जिम्मेवारी वहन गरी आम नागरिकहरुलाई राज्यको उपस्थितिको अनुभूति गराउन यस कार्यालय क्रियाशिल रहेको छ। आगामी दिनमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाले आफ्नो कार्य सम्पादनमा थप पारदर्शिता कायम गर्दै सूचना प्रविधि (ICT)को उच्चतम प्रयोग मार्फत नागरिक मैत्री प्रशासनको प्रत्याभूतिगर्ने तर्फ अग्रसर हुदै कानून कार्यान्वयनमा दृढता पूर्वक लागि आफ्नो विश्वसनीयता र जवाफदेहीतामा अभिवृद्धि गरी जिल्लामा शान्ति सुरक्षालाई भरपर्दो र विश्वासनीय बनाउन, सेवा प्रवाहलाई सहज, सरल, जनमुखी, पारदर्शी र सुशासनयुक्त बनाउन, शीघ्र र निष्पक्ष न्याय प्रदान गर्न, विकास निर्माण एवं पुननिर्माणका कार्यमा सहजीकरण र समन्वय गर्न तथा नागरिककागुनासा एवं पीर मर्काहरुको शीघ्र सुनुवाई गरी समाधान गर्ने लगायतका राज्यको भूमिका प्रभावकारी र जनमैत्री बनाउन प्रतिवद्ध रहने छ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२०८० कार्तिक देखी पौष सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाबाट वितरण तथा द्रुत मार्गबाट राहदानी बनाउन सिफारिस भएको विवरण।

२०८० कार्तिक देखी पौष सम्म साधारण राहदानी आवेदन संख्या				२०८० कार्तिक देखी पौष महिनासम्म नावालेक द्रुत राहदानी सिफारिस संख्या	राजस्व रकम
पुरुष	महिला	नावालक	जम्मा		
१०४८	७५८	२५	१८३१	२	११४९९०००/-

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाबाट वितरण भएका नेपाली नागरिकताको विवरण

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्म बंशजको आधारमा वितरित नागरिकताको विवरण			२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्म वितरित प्रतिलिपि नागरिकता संख्या			२०८० कार्तिक देखी पौष सम्म वितरित वैवाहिक अंगिकृत नेपाली नागरिकता संख्या			२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्म वितरित जम्मा नेपाली नागरिकता संख्या			२०८० कार्तिक देखी पौष सम्मगैह आवासीय नागरिकता		
महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		
६४१	६०३	१२४४	५७१	७६५	१३३९	१	११७४	१४०६	२५८०	२	२	४		

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाबाट वितरण भएका नावालक परिचयपत्रको वितरण

गत आ.व.मा वितरित नावालक परिचय पत्र	२०८० असोज देखी पौष मसान्त मसान्तसम्म वितरित नावालक परिचयपत्र संख्या		
	महिला	पुरुष	जम्मा
२५५	२६	४१	६७

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालय दोलखाबाट राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरणदर्ता

विवरण तर्ता			तयारी कार्ड वितरण		
महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१९५३	२७४३		५४३	८४५	१३८८

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको मुद्दाको विवरण

०७९/०८० बाट जिम्मेवारी सरेको मुद्दा संख्या	२०८० पौष मसान्त सम्म जम्मा मुद्दा संख्या	२०८० पौष मसान्त सम्म फैसला भएको मुद्दा संख्या	फर्छौट हुन बाँकी मुद्दा संख्या
६९	१३	४४	३८

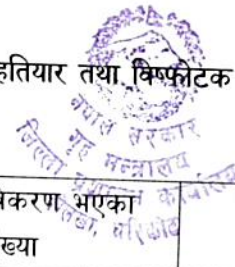
२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा भएको संघ संस्था दर्ताको विवरण

अघिल्लो आ.व ०७९/८० सम्म दर्ता भएका जम्मा संस्था संख्या	२०८० पौष मसान्त सम्म दर्ता भएको संस्थाको विवरण	२०८० पौष मसान्त सम्म नविकरण भएका जम्मा संस्था संख्या
१३४०	१५	१०१

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा भएको हतियार तथा विष्फोटक इजाजत नविकरण विवरण

२०८० पौष मसान्त सम्म नविकरण भएका हतियार इजाजत संख्या	२०८० पौष मसान्त सम्म नविकरण भएका विष्फोटक इजाजत संख्या	कैफियत
१२	१	

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको अनियमितता तथा भ्रष्टाचार सम्बन्धि उजुरी र फछौटको विवरण

२०८० पौष मसान्त सम्म दर्ता भएको उजुरी संख्या	फछौट भएको संख्या	फछौट हुन बाँकी
३	३	०

२०८० श्रावण देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रकोप पिडितहरूलाई वितरित राहतको विवरण

सि.नं.	नामथर	ठेगाना	घटना विवरण	राहत रकम
१.	जय बहादुर जिरेल	जिरी-७	पहिरो	१०,०००/-
२	सुजन मगर	गौरीशंकर-७	पहिरो	१०,०००/-
३	पासाङ डेण्डु शेरपा	गौरीशंकर-४	आगलागी	१०,०००/-
४.	प्रदिप लाल तामाङ	शैलुङ-१	पहिरो	१०,०००/-
५	लाल बहादुर थामी	मेलुङ-५	पहिरो	१०,०००/-
६	पुर्ण बहादुर मगर	मेलुङ-५	पहिरो	१०,०००/-
७	कमल प्रसाद ओली	विगु-४	पहिरो	२५,०००/-
८	डम्बर प्रसाद ओली	विगु-४	पहिरो	२५,०००/-
९	राज कुमार ओली	विगु-४	पहिरो	२५,०००/-
१०	रुद्र प्रसाद ओली	विगु-४	पहिरो	२५,०००/-
११	रुप बहादुर थामी	कालिञ्चोक-४	आगलागी	२५,०००/-
१३	झुकीमाया थामी	विगु-६	आगलागी	२५,०००/-
१४	नविन नेपाली	मेलुङ-१	आगलागी	२५,०००/-
१५	विष्णु घिमिरे	जिरी-२	आगलागी	२५,०००/-
१६	कुसुम बहादुर थामी	मेलुङ-५	आगलागी	२५,०००/-
१७	चरित्र बहादुर ठकुरी	विगु-१	आगलागी	२५,०००/-

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट भएको ठाडो उजुरी तथा गुनासो व्यवस्थापनको विवरण

सि.नं.	२०८० पौष मसान्त सम्म दर्ता भएको गुनासो संख्या	२०८० पौष मसान्त फछौट भएको गुनासो संख्या	कैफियत
१.	४		०

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२०८० कार्तिक देखी पौष मसान्त सम्मको कार्यालयले प्राप्त गरेको राजस्व,

सि.नं	राजस्व शिर्षक	रकम
१	परिक्षा शुल्क	०
२	राहदानी	११४९९०००/-
३	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क संघसंस्था	३१,५००
४	हातहतियार इजाजत पत्र नविकरण दस्तुर	४२,०००
५	न्यायिक दण्ड जरिवाना र जफत	००
६	बेरुजु असुलउपर	००
जम्मा		११,५७२,५००

उक्त अवधिमा अन्तर देशीय सिमा सुरक्षा बैठक र अन्तर जिल्ला सुरक्षा बैठक,लागु औषध अनुगमन तथा स्थानीयसँगको सहकार्यमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

